

V juž.str, oltarju slika pl.o. 14 pomočnikov v sili. Spodaj podpis: Grebitschacher Pinx: Grazij 1730

Dobra slika, spominja na Straussa ml., vsekakor ista šola.

Pravokotna ladja, nad vhodom stolpič, obit s pločevino.

Prezbit. pribl. kvadrat s posnetkom zadnjih oglov.

Vel.oltar slikan na steno, okorno delo stenske slikarije iz zač.19.stol.

2 kovinska rokoko ščitka za svečnike.

Vel.oltar s tabernakeljem, 4 angeli, baldahim in flott rezljanimi kanon tablam s svečniki, prav čeden.

Ladja verjetno starejša kot prezbiterij, ki je mesto manjšega postavljen v baročni dobi. Ladja prvotno z lesenim stropom.

Na slavo loku napis: Renovatum J.1868 T.

Dva str. oltarja pendanta, precej zanemarjena.

V ladji na juž.steni visi slika pl.o. Sv.Boštjan, sedeč pod drevesom s puščicami v telesu. 2 ženi mu jih jemljeta ven. Ob njem na tleh *zornis oklep*

Ozadje pokrajina s sinjimi gorami.

Restavrirana pred vojno, a že popolnoma propadla, posebno v spodnjem delu krepiran firnež. Slika velika v kompoziciji in prav zanimiva iz k.17.stol.

Stele, LIIL, 9.6.1931, str.18-19.

Die kleine aus dem 18.Jahrh. stammende Kirche enthält ausser unbedeutenden Altären noch zwei erhaltenswerte Gemälde. Das eine stellt das Martyrium des hl. Sebastian vor und stammt aus der Mitte des 17.Jahrh. Es weist starke italienische Einflüsse auf und hat als eines der in Steiermark seltenen Frühwerke des 17.Jahrh. einige kunsthistorische Bedeutung. Das zweite, ein Gemälde der vierzehn Nothelfer, ist mit "Grebitschacher" Graz 1730 signiert und verdient als Werk eines sonst unbekannten Lokalmalers Beachtung. Der Landeskonservator leitet die Restaurierung dieses Gemäldes ein, empfiehlt eine Trockenlegung der Kirche und stellt hierfür folgendes Programm auf:
1. Trockenlegung des Mauerwerkes durch Abschlagen des schadhafte Verputzes

innen und aussen, Auskratzen der Fugen und Offenstellenlassen derselben durch einen Sommer bei fleissiger Lüftung der Kirche.

2. Erneuerung des abgeschlagenen Verputzes und einfache Weissigung desselben

3. Ziehen eines Luftgrabens rings um die westliche Hälfte der Kirche.

4. Geeignete Vorkehrungen zur Ableitung des Regenwassers.

5. Reparatur der in ihren unteren Theilen vermorschten Kirchenbänke.

MDZK: III.F.12, 1.1913, str. 46: Tätigkeitsbericht.

Slika: Fig. 26 zunanjščina c.

Wie der Landeskonservator berichtet, besitzt das im 18. Jahrh. erbaute oder doch radikal umgebaute Kirchlein zwei nicht uninteressante Gemälde aus der Mitte des 17. Jahrh. Auf Grund einer getroffenen Vereinbarung übernimmt die Gemeinde die bauliche Restaurierung auf ihre Kosten, während die Z.K. die Restaurierung des Sebastianbildes, das ein verhältnismässig frühes und seltenes Werk der Barockmalerei darstellt, auf ihre Kredite durchführen lässt, wofür eine Subvention von 300 K unter der Bedingung bewilligt, dass die Arbeiten nach dem vorgelegten und genehmigten Programme des Malers Sternen erfolgten.

MDZK: št. III.F.12, 1.1913, str. 86: Tätigkeitsbericht.

Ta stara cerkev je bila že velikokrat restavrirana (1.1688 in 1868.) V zadnjem času je c. dobila obok, namesto prvotnega lesenega stropa ter je bila istočasno cela restavrirana

Sev. stranski oltar ima lepo sliko - 14 pomočnikov. napsroti je Marijin oltar.

V zvoniku je dvoje majhnih zvonov. Večji ima gotski napis v minuskuli: theus, marcus, lucas, iohannes. Na mjaahnem pa je napis: Franz Anton Pigneth in Graz Goss mich 1716.

Okoli c. je bilo obridano po kopališče, ki pa je sedaj opuščeno.

Ign. Orožen: Das Bisthum und die Diözese Lavant, 1.1875, 1. del, str. 402.

Cerkvica je bila prenovljena.

Zg. Danica, l. 1868, str.
297.

Med znanimi in signiranimi deli prvih trideset let 18. stol. na Slovenskem Štajerskem je Grebitschacherjeva slika 14 priprošnjikov v sv. Radegundi pri Št. Lovrencu na Pohorju (1730).

Dr. Franjo Šijanec: Slikar Franc Mihael Strauss.

ČZN. XXVII. 1932. str. 6.

Vel.oltar naslikan na steno, klasicistično okr.1800.

2 stranska pobaročno delo k.18.stol. V sev. slika M.B. stoječe v beli halji, plav plašč, belo pokrivalo. Visoko podpasno prepasana, od razprostrtih rok izhajajo žarki.^Dopuščam da je pred trebuhom poslikana, mogoče Mater ^Gravida- dva dobra angela, ki kažeta nanjo.

V juž oltarju kipa Martina in Roka.^Dlika predstavlja 40 mučencev, sr.18.st. ^Graško, mogoče zveza s Straussom.

V vel.oltarju slika pl.o. sv.Radegunda v opatski obleki s palico v desni, v levi knjiga in korna.^Dokaj dobra sr.18.st.

Stele, XXIA, 1964, str. 75'

Sv.Lovrenc na Pohorju- kip sv.Nikolaja sredi vasi

Sredi vasi kip nadnaravno velikega sv.Nikolaja, kamnit.Ostanki polihromacij

Na baročnem podstavku 17 I M 54.

Stele, XXIA, 1964, str.75

Niederl Adam, kipar iz Maribora je naredil l.1654 novi oltar v c.sv.Lovrenca
(St.Lorenz in der Wüste) (Orožen)

J.Wastler: Kunst.Lex.str.110.

Cerkev baročno obokana, znotraj arhit. bogato razčlenjena, a žal neprimerno poslikana (Gornik Fr.sv.Peter p.Mariboru) Na slavoloku napis: Renovatum 1892. Vel.oltar in dva str. ob slavoloku enake delavnice ^{bogata} ^{element}. Sr.18.stol. Posebno atika dekorativno bogata. Dobri kipi. V severnem je nekdanja slika nad mešče na s kipom M.božje. V atiki dobra graška slika sv.Barbare.

Juž.oltar še dobro ohranjen, žal pred sliko Sojčev kip srca Jezusovega. V atiki kip svetnika škofa s kelihom. Spodaj sv.Boštjan in sv.Rok, dobra.Graška slika l.pol.18.stol.

Vel.oltar enakega časa kot str.Bržkone tudi delavnice. Dobri kipi, lep tabernakelj. V prezbiteriju na desni in levi mestoma rezljane, mestoma intarzirane klopi sr.18.stol.

Nad vhom v zakristijo lesen oratorij z angeli in grbi in rokoko ornamentiko. Dobro, enako delo kot prižnica.

Prižnica zelo bogata. Na steni vera, upanje, ljubezen in sv.Trojica. Na balustradi 4 deli sveta v podobi malih fantov. 4 reljefi (sorodno mariborski stolnici) Sejavec, Fridiga na gori, Hudič seje ljulko, Jezus govori pod drevesom, rihod sv. Duha. Izborno rez barsko delo. Dobro polihromirano.

Oltar v sev. kapeli, rokoko, dobri kipi - sv. Anton, sv. Lenart, sv. Izidor in sv. Notburga. V posebni skrinjici sv. Rozalija.

Oltar v juž. kapeli najstarejši med vsemi, zač.18.stol. 3 kipi, krila z listovjem in pasom v atiki glorijska z monštranco in angeli.

Na koru orgeljske omare in igralnik, klasicizem k.18.stol. Zelo solidno delo brez piščali. Edek primer svoje vrste.

SV. LOVRENC na Pohorju - ž.c.

Okolica sv. Lovrenca se po potoku Radomla imenuje v 11. stol. Radomlah, pozneje Wüste. Sama župnija pa sv. Lovrenz in der Wüste, im Walde, tudi im Winkel (Hudi kot - böse Winkel)

Tu je grof Engelbert l. 1091(?) postavil samostan in poklical brate in st. Rm Paula. Oglejski patriarh Gottfried (1183-1195) pa je daroval samostanu poleg kraja Radimlach še kapelo sv. Lovrenca ~~xxRmxx~~ im Walde zu Radimlach. Proti temu pa se je upirala župnija v Kötschu in poslala protestno pismo (str. 392). Vendar je v sporu zmagal St. Paul, o tem pričajo razne potrdilne listine, l. 1252, ki pravi "capellam s. Laurentii de Radmilach in fundo uesto constructam" (str. 393). Dalje l. 1255, l. 1257. Iz vsega tega sledi, da je obstojevala že pred l. 1091 kapela sv. Lovrenca, kajti če bi bila zgrajena na pobudo St. Paula, ne bi mogla biti izročena St. Paulu v last. Iz citatov (str. 393) pa tudi sledi, da je bila kapela in okoliš do konca 12. stol. pod župnijo sv. Jurij v Kötschu, pozneje pa je prešla pod oblast samostana St. Paul. Vse svoje pravice do te c. in okoliša je vnesel samostan v svoje urbajre (str. 394-395)

L. 1782, ko je bil uk njen benediktin ki samostan ~~xxAbtissin~~, je c. prešla pod župnijo v Kötschu.

Župna cerkev:

Ž.c. je bila novo zgrajena l. 1766.

Poleg gl. oltarja ima še dvoje str. oltarjev (M.B. in sv. Sebastjana) v str. kapelah pa sv. Nikolaja in sv. Antona. Pod pevskim korom je krstna kapela z oltarjem sv. Ane.

L. 1654 je Adam Niederl, kipar iz Maribora naredil nov gl. oltar.

L. 1662 je zgorel Marijin oltar.

L. 1687 nov pevski kor

L. 1691 nov kamnit tlak.

L. 1738 podrli star zvonik in l. 1742 naredili novega.

Na pokopališču je stala nekoč kapela sv. Mihaela - Carnarium.

Župnijske knjige: krstne in rojstne od l. 1651, poročne od 1651 in mrlišče 1651.

Legenda Orožen: Das Bisthum und die Diözese - avant, l. 1875, l. del.

str. 390-406

In der Umgegend der Kirche St. Maria in der Wüste, hatte einst das Benedictinerstift St. Paul im kärtnerischen Lavantthale bedeutende Besitzungen und zwar schon infolge seiner ersten Gründung vom Schlusse des XI. Jahrhunderts (1901). Ausser der Villa Raatse (Maria-Rast) erhielt es auch die anliegende Einöde "heremum huic contiguum Radimalae (nach dem Radelbach) dictam", wo noch der erste Stifter von St. Paul, Graf Engelbert von Sponheim, eine Art Colonie des Mutterklosters gegründet, eine Unterkunft für einige Mönche, die sich hieher zurückziehen wollten, die geistlichen Übungen zu pflegen, oder wie, dem Wortlaute der betreffenden Stiftungsurkunde folgend, eine alte St. Pauler Handschrift es ausdrückt: "Monasteriolum erexit et fundavit, ubi mox aliquod fratres instituit... et monasterio S. Pauli eremiticae vitae cupidos Deo militaturos." Der Ort heisst nun St. Lorenzen in der Wüste und aus dem "Klösterlein" entwickelte sich ein Landsitz, welchem Abte von St. Paul benützten zu zeitweiligen Aufenthalte. Diesem stiftischen Ruhesitze wuchs als Geschenk des Patriarchen von Aquileja 1184 auch das pfarrliche Pfründenrecht zu durch die "Kapelle des heil. Laurentius im Walde zu Radimlach", dem Vorläufer der heutigen Pfarrkirche von St. Lorenzen, ein Recht, das zwar längere Zeit angestritten wurde vom Pfarrer von Kötsch, 1214 aber seine Corroboration fand von den höchsten Kirchenstellen. Auf dem Boden dieser grossen Pfarre des St. Pauler Stiftes entstand, unbekannt zu welcher Zeit, ein Gnadenort des Zutrauens fürs christliche Volk in der ursprünglichen Form einer Kapelle, deren Frequentierung gegen das XVII. Jahrhundert herauf die Aufmerksamkeit der Stiftsvorsteherung in einem Grande erregte, so dass man sich endlich bewogen fand, trotz der Einöde dieser Stelle einen wohlbeschaffenen Kirchenbau hier zu erheben.

St. Maria in der Wüste, "Der Kirchenschmuck", 1899, XXX Jahrgang, Nr. 4
S. 42.

Sv. Lovrenc na Pohorju - ž.c.

yDobro komponirana klasicistična orgeljska omara.

Vel.oltar odlična kompozicija predeli podrejenega tabernaklja.6 velikih kipov, 4 angeli na atiki in več majhnih, sr.18.stol.

2 str.ob slavaloku rokokojska enaka, spodaj po 2 kipa,na atiki po dva živahna angela ob njih grbovne ?

Sev.str. v kapeli skromnejši rokoko s 5 kipi

Južni v kapeli:kompozicija še potomka zlatih oltarjev, dve zelo razviti krili z jermenastim trakom, bogato opremljenim z baročnim akantom.3 kipi. Atika fantastična kompozicija jermenastih volut oblakov, žarkov in krono, nad njo pa z akantom uokvirjeno srce, pod krono pa srebrna monštranca in 2 klečeča angela.Zač.18.stol.

Odlična je prižnica sr.18.stol.- barvo živahno oblikovana.Na ograji 4 sedeči kipci - 4 deli sveta.Na balustradi 4 pozlačeni reljefi.Fino delo.^Sejavec, ridiga na gori,hudičeva lestev, Peter ob spečih delavcih, nejasen prizor.Levo dvonadstr.hiša pred gorovjem, ob nji košato drevo, v vejah majhne figure,ki se zavzeto bližajo-^Ubedaj stopi doli!

Na vratih prihod sv.Duha.Na steni sv.Trojica,tri sedeče figure Vera,^Upanje Ljubezen.

Odlična prvotna fasunga.V str.oltarjih v slavaloku je v severnem ~~ex~~^V atiki sv.Barbara(žena ki časti kelih s hostijo).

Namesto glavne slike je kip ^Brezmadežne.

SV. Lovrenc na Pohorju- ž.c.

V južnem je v atiki svetnik s škofovsko palico. Glavna slika pa predstavlja Boštjana in Roka pred skupino dreves.

Vse slike odlične kvalitete, srede 18.stol. Graška šola

Stele, XXIA, 1964, str. 73-74

Juž.stran. oltar, rokoko sr.18.stol. 2 sliki sv. Marjete in sv. Florijana.
Podpis: J: Joseph Göriser Pinx. Spodaj slika sv. Lovrenca s 3 cerkvami sv. Rade-
gunde, ž.c., in sv. Križa.

Floris v ladji pravokotnik, obok, prezbit. ima tri stranice 8kota, a je
obaročn obokan, čeprav se zdi, da je gotski. Vrata v zakristijo iz 18.stol.
primitivno, kamnito delo.

Vel. oltar dobro delo prvih desetl.

Prižnica 2. pol. 18. stol. s ki om dobrega pastirja.

Na koru so pod beležem viden baročne freske. Str. oltarja sta iz 2. pol. 18.
stol. Klopi preprosto a zelo posreženo delo 18. stol.

Lep mesingast lesteneč iz 17. stol

Na stenah več razmeroma zanimivih starih slik.

Stele, LIII, 9.6.1931, str. 22 -22.

Cerkvica se omenja l. 1381 v urbarjih samostana v st. Paulu (str. 400) in l. 1511
ob posvetitvi oltarja (str. 401.)

L. 1720 je cerkev pogorela. in ravno tako tudi l. 1835.

Edaj ima c. gl. oltar sv. Križa, na evang. strani oltar M. žal. in nasproti
oltar sv. Florijana. Troje zvonov je iz l. 1719, 1741, 1782,.

Ign. Orožen: Das Bisthum und die Diözese Lavant, l. 1875, l. del,
str. 400-401.